

УДК 658:589:656.2

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДИСТАНЦІЇ КОЛІЇ: СУТНІСТЬ, ОЦІНЮВАННЯ

*Назаренко І.Л., к.е.н., доцент,
Янчук О.С., магістр (УкрДАЗТ)*

Забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту передбачає забезпечення її і на рівні лінійних підприємств. Тому актуальним є дослідження економічної безпеки дистанції колії, її складових та методик оцінювання. На нашу думку, економічна безпека дистанції колії – це стан захищеності її діяльності від негативного впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, при якому досягається організаційно-технологічна єдність, висока якість та результативність транспортних послуг, шляхом максимального ефективного використання наявних ресурсів і швидкої адаптації до умов середовища, що змінюється.

Функціональні складові економічної безпеки (ЕБ) лінійного підприємства залізничного транспорту – ті самі, як і для будь-якого підприємства. Але вважаємо, для лінійного підприємства залізничного транспорту, яке не є юридичною особою, «політико-правова» складова зводиться лише до «правової», тобто, виконання договорів з постачальниками, клієнтами тощо. Складовими ЕБ дистанції колії є фінансова, інтелектуальна і кадрова, технологічна, правова, інформаційна, екологічна, силова.

Для реалізації процесу забезпечення економічної безпеки будь-якого господарюючого суб'єкта, зокрема залізниці та лінійних підприємств, необхідно мати інструмент її оцінювання – відповідну методику, мати критерії оцінки та їх критичні та оптимальні значення.

В теперішній час українськими ученими розроблено дві методики визначення рівня економічної безпеки залізничного транспорту.

Тимофєєвою Т.О. [1] запропоновано методику визначення рівня економічної безпеки за сукупним критерієм, який визначається як лінійна «згортка» значень часткових функціональних критеріїв за складовими економічної безпеки залізничного транспорту (вони залежать від 29-ти локальних показників) з урахуванням значущості кожної функціональної складової (визначається на підставі думок експертів). На нашу думку, ця методика є недостатньо коректною, адже деякі з показників є функціонально пов'язаними (наприклад, коефіцієнт прибутковості та коефіцієнт рентабельності перевезень), визначення багатьох показників є вельми проблематичним (наприклад, коефіцієнт творчих можливостей робітників, коефіцієнт професіоналізму працівників юридичного відділу, коефіцієнт правомірності дій та інші), її використання у практичній діяльності залізниць є трудомістким, потребує експертних оцінок.

Методика Плетникової І.Л. [2] дозволяє визначити рівень економічної безпеки залізниці, надає чітку градацію ступеня забезпеченості ЕБП (висока, середня, низька); порівнянність різночасних оцінок рівня економічної безпеки того самого підприємства; є простою і доступною у застосуванні на будь-якому підприємстві (порівняно невеликий обсяг розрахунків, незалежність від експертних оцінок).

Ця методика модифікована автором для локомотивного депо. Тому вважаємо за доцільне адаптувати її до специфіки діяльності дистанції колії.

Список літератури

1 Тимофєєва Т.О. Розробка механізму щодо забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту: автореф. дис... канд. екон. наук / Т.О. Тимофєєва; Укр. держ. акад. залізн. трансп. — Х., 2009. — 20 с.

2 Плетникова І.Л. Визначення рівня і забезпечення економічної безпеки залізниці: автореф. дис... канд. екон. наук / І.Л. Плетникова; Укр. держ. акад. залізн. трансп. — Х., 2001. — 18 с.

УДК 658.5:656.2

РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Підпригора І.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Підвищення ефективності управління підприємницькою діяльністю у рамках вітчизняних підприємств є актуальною задачею сьогодення.

Стан національної економіки знаходиться у глибокій фінансовій кризі. Отже, змінити таку ситуацію можливо лише при впровадженні сучасного інноваційного управління як у масштабах держави, так й на окремо узятому підприємстві.

Перехід до ринкової економіки потребує нових підходів до управління: на перший план виходять економічні ринкові критерії ефективності, підвищуються вимоги до гнучкості управління. Економічна серед у теперішній час край нестабільна. Науково-технічний прогрес та динаміка зовнішньої середі примушують сучасні підприємства перетворюватись у більш складні системи. А для забезпечення управління такими системами, у свою чергу, необхідні нові методи, які б відповідали складності зовнішньої та внутрішньої середі підприємства.

Досить новим словом в управлінні стала поява контролінгу, як функціонально відокремленого напрямку економічної роботи підприємства, пов'язаного із реалізацією фінансово-економічної функції у менеджменті, яка

забезпечує прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень. Контролінг – це система управління досягненням кінцевих результатів діяльності підприємства.

Контролінг включає в себе встановлення мети підприємства, поточний

збір та обробку інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, здійснення функцій контролю за відхиленнями фактичних показників діяльності підприємства від планових, а також, найбільш важливе, підготовку рекомендацій для прийняття управлінських рішень. Координуючи, інтегруючи та направляючи діяльність усієї системи управління підприємством на досягнення поставлених цілей, контролінг виконує функцію “управління управлінням” та є синтезом планування, обліку, контролю, економічного аналізу, організації інформаційних потоків та багато іншого.

УДК 658.168

ОСОБЛИВОСТІ УГОД ПО ЗЛИТТЯХ ТА ПОГЛИНАННЯХ НА РИНКУ З ПІДВИЩЕНИМИ РИЗИКАМИ

Прудіус Ю. С., здобувач (УкрДАЗТ)

Сьогодні ринок злиттів та поглинань (М&А) являє собою комплексний багатостадійний та багатофакторний економічний процес, що робить його осередком великої кількості різноманітних ризиків.

На нашу думку, важливо визначити та дослідити ризики, що виникають на кожному етапі життєвого циклу М&А. Ці ризики можна класифікувати наступним чином:

1. Стратегія інтеграційного перетворення (ризик вибору невдалої стратегії об'єднання компаній);

2. Аналіз об'єкту інтеграційного перетворення (ризик хибного вибору стратегічного партнера для об'єднання; ризик невідповідності інформаційних систем підприємства; ризик конфлікту інтересів потенційних учасників об'єднання; ризик додаткових витрат на інтеграцію);

3. Передінвестиційний аналіз об'єкту інтеграційного перетворення (ризик переплати або недотримання прибутку);

4. Здійснення угоди (ризик затягування строків угод та можливе їх зривання з боку учасників консолідації; ризик ліквідації об'єкту інтеграційних перетворення; виробничі ризики; інтелектуальні та кадрові ризики; ризик маніпуляції громадською думкою);

5. Інтеграція (ризик виникнення судових

позовів з боку міноритарних акціонерів у зв'язку незгодою з обраною стратегією інтеграційного перетворення; ризик збільшення податкового навантаження на підприємства через недостатнє опрацювання юридичної та фінансової схеми угод між підприємствами; Ризик появи великої кредиторської заборгованості та позабалансових зобов'язань і як у попередньому випадку можливе настання ризику маніпуляції громадською думкою).

Рекомендаціями щодо зниження зазначених вище ризиків, відповідно до кожного етапу життєвого циклу угоди М&А може стати:

I етап (здійснення стратегічного планування; застосування стратегічної гнучкості)

II етап (узгодження умов функціонування розробленої інтеграційної моделі між об'єктами інтеграційного перетворення; відмова від ненадійних партнерів; страхування ризиків)

III етап (проведення комплексної перевірки Due Diligence)

IV етап (звернення до послуг консалтингової компанії; здійснення чіткого розмежування сфер дій і відповідальності кожного учасника; проведення кадрового аудиту; розробка системи техніко – економічного резервування ресурсів)

V етап (забезпечення дієвого контролю за здійсненням інтеграційного процесу; розроблення детального плану, щодо до старту операційної діяльності новоствореного підприємства з першого дня його запуску; дотримання інтересів міноритарних акціонерів; стабілізація кадрових ресурсів та інтеграція бізнес – культур; безперервне виконання діючих контрактних зобов'язань)

Таким чином, загальними поради щодо мінімізації ризиків при злитті та поглинанні є дотримання транспарентності, залучання експертів компетентних у питаннях реорганізації та створення резервного фонду, страхування.

УДК 330.101:338.2

ТЕНЕВОЙ СЕКТОР ЭКОНОМИКИ КАК БЛАГОПРИЯТНАЯ СРЕДА ДЛЯ РАЗВИТИЯ БИЗНЕСА

Редина Е. В., к.э.н., ассистент (НУ «ОЮА»)

В условиях усиления мирового финансово-экономического кризиса заметна тенденция расширения среды и увеличение разновидностей теневой деятельности в различных сегментах украинской экономики. Сегодня украинские граждане активно занимаются